

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania L. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Ostrowie
Wielkopolskim
z udziałem zainteresowanego J. A.
o ustalenie ubezpieczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 września 2023 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 7 października 2022 r., sygn. akt III AUa 477/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującej się Spółki na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Łodzi, wyrokiem z dnia 7 października 2022 r., oddalił apelację L. Sp. z o.o. w K. od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 1 marca 2022 r.

W sprawie sporne było, czy J. A. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w dniu 28 lutego 2020 r., od 16 kwietnia do 30 kwietnia 2020 r., od 1 czerwca do 31 lipca 2020 r. i od 1 listopada do 31 grudnia 2020 r. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u

płatnika składek L. Sp. z o.o. w K. (dalej jako Spółka). Ubezpieczony w tym czasie był emerytem i pozostawał w stosunku pracy z innym płatnikiem składek, przy czym z tytułu tego zatrudnienia, w wymienionych miesiącach nie osiągnął minimalnego wynagrodzenia za pracę. Tego rodzaju splot okoliczności reguluje art. 9 ust. 2c i 4a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej jako ustawa systemowa), które przesądzają o konieczności podlegania ubezpieczeniu społecznemu w miesiącach, w których pracownik nie uzyskał minimalnego wynagrodzenia za pracę, co też trafnie ocenił Sąd pierwszej instancji.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył skargą kasacyjną w całości pełnomocnik Spółki. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania powołał się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. W ocenie skarżącego, skoro ubezpieczony pracował w innym podmiocie w niepełnym wymiarze czasu pracy za niższym wynagrodzeniem niż minimalne, to nie powinien podlegać obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu. Dlatego z uwagi na rozbieżności w wykładni przepisów prawa (art. 9 ust. 4a ustawy systemowej) konieczne jest rozstrzygnięcie sporu przez Sąd Najwyższy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik organu rentowego wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawa z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. jest jednolicie rozumiana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351). Dlatego skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06, LEX

nr 950814). Nie można uznać, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (i jego uzasadnienia) wskazuje, że ten element skarżący potraktował dość swobodnie. Przede wszystkim nie dokonał wykładni prawa, wskazując na możliwe jego skutki, lecz ograniczył się do zaprezentowania własnego poglądu. Taki rezultat gubi publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej. Po wtóre, orzekające w sprawie sądy wyjaśniły, jak należy interpretować sporne przepisy, a dla przeciwwagi pełnomocnik Spółki nie przedstawił innych judykatów, które wskazywałyby na konieczność wypowiedzi Sądu Najwyższego.

W końcu w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienia: z dnia 16 lutego 2023 r., II USK 35/22; z dnia 11 stycznia 2023 r., II USK 170/22) przyjęto, że ocena sytuacji prawnej zleceniobiorcy uprawnionego do emerytury lub renty, pozostającego w stosunku pracy, dokonywana z uwzględnieniem regulacji art. 9 ust. 2c ustawy systemowej powinna „wyprzedzać” ocenę dokonywaną wyłącznie na podstawie art. 9 ust. 4a tej ustawy. W praktyce z możliwością zastosowania zasady, w myśl której zleceniobiorca uprawniony do emerytury lub renty pozostający w stosunku pracy nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy zlecenia, będziemy mieli zatem do czynienia wtedy, gdy podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu pozostawania w stosunku pracy osiągnie kwotę określoną w art. 18 ust. 4 pkt 5a (to znaczy kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę), na co jednoznacznie wskazuje brzmienie zdania drugiego art. 9 ust. 2c *in fine*, które nie określa przecież wymienionych tam „innych tytułów”, a zatem obejmuje także osoby pozostające w stosunku pracy. Natomiast, gdy podstawa wymiaru składek z tytułu pozostawania w stosunku pracy będzie niższa niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, zleceniobiorca uprawniony do emerytury lub renty pozostający w stosunku pracy będzie podlegał

obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym również z tytułu wykonywania umowy zlecenia.

Dlatego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 98 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

[ms]